

Die Befragung des Robert Scott,
William Forsythe /
Dominik Metzros

versies die op hun beurt weer doorgegeven worden aan de dansers die daarmee weer aan de slag gaan en ze op hun beurt transformeren. De herschikking, de reorganisatie, de hertekening, het nieuwe wat daarvoor nog niet in die vorm bestond, daarom draait het.

Forsythe's uitspraak dat dans over dans gaat, versmelt dan bijna met die andere typische zinsnede van hem, nl. 'Dancing is a form of thinking'. Als denken inderdaad, zoals de Franse filosoof Jean-François Lyotard beweert, moet begrepen worden als 'alle dingen bevragen, ook het denken zelf, de vraag en het proces', dan is dat wel erg toepasbaar op Forsythe's choreografische praktijk. Zijn 'dansen als denken' impliceert immers een radicaal bevragen van de evidenties van beweging en compositie, van de wijze waarop de danser zijn bewegend lichaam percipiëert, van de wijze waarop een choreograaf beweging creëert enz. Van zodra de danser de perceptie van zichzelf, zijn bewegingen, zijn omgeving kan losdenken (en losdansen) uit de evidentie die ze tot op dat moment hadden, dan beschikken die danser en zijn choreograaf over een soort tovermachine, een vreemd makingsmechanisme dat zowat op alles losgelaten kan worden.

4.

(We zouden het ook anders kunnen bekijken

en beginnen vanaf het eindresultaat van wat hierboven als methode staat aangegeven: waar men in Frankfurt naar op zoek is, is datgene wat doelgericht, rechtlijnig werken niet bij machte is te produceren; men inviteert als het ware hetgeen men vooraf niet had kunnen bedenken, hetgeen als bij toeval gebeurt. En de dansers worden methodisch voorbereid om het toevallige via een omweg, ruggelings als het ware, te betrappen. Het toeval komt altijd van nergens, alleen valt het bij Forsythe's dansers in goed geprepareerde grond. 'Chance favours the prepared mind', is niet voor niets een van Forsythe's geliefde citaten. 'Als je jezelf door de tijd en door te werken meer en meer conditioneert voor datgene wat gebeurt, dan word je meer alert voor hetgeen het toeval je voorstelt. In mijn geval denk ik dat alles wat ik ook maar enigszins goed gevonden heb, het resultaat is van een toeval van waaraf ik heb kunnen werken. Omdat het mij een gedesorienteerde visie geeft op een gegeven dat ik probeerde te vatten.' Deze uitspraak is niet van Forsythe, maar van schilder Francis Bacon.)

5.

Die Befragung des Robert Scott+ is waarschijnlijk een prototypische voorstelling, zowel in de wijze waarop het dansmateriaal tot stand kwam als in de kijkhouding die ze afdwingt bij de toeschouwer. Forsythe hier-

over: 'Het ballet Die Befragung des Robert Scott+ is een stuk over het theater als mechanisme. Robert Scott, zoals u misschien wel weet, zoekt de Zuidpool zoals een danser de volmaakte arabeske. De Zuidpool bestaat net zo min als de volmaakte arabeske. Zij zijn enkel ideeën. Tijdens de choreografie omschrijven mijn dansers - die ook acteurs moeten zijn - het probleem van de illusie en het verdwijnen met behulp van driehonderd vragen die op de scène worden uitgesproken. Zoals bij een archeologisch onderzoek, waar elk spoor, elk gevonden element een reconstructie mogelijk maakt, die haar verschillen in zich draagt, en zo een nieuwe orde, een nieuwe manier van kijken tot stand brengt. Zo zie ik mijn werk.'

Mij geeft zelfs de kortste danssekwens van elk van de dansers het gevoel dat ik de bewegingssekwens niet kan overzien: ik zie voortdurend sporen van gekende houdingen en bewegingen maar daartussen of daarmee voltrekt zich iets totaal nieuws. Er ontstaat zoiets als een nieuwe grammatica in de ruimte, gecreëerd vanaf de brokstukken van de oude.

In de vragen die de dansers op rustig-monotone toon aan elkaar stellen tijdens de voorstelling hoor ik de resonanties van mijn eigen vragen: 'Was there a goal? Yes/ Was there a method of movement? Yes/ Were you lost?

Yes/ Did you miss the beginning? Yes/ Did you know what you were doing? Yes/